LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR *BALCIA INSURANCE SE* GINČO NAGRINĖJIMO

2026-11-13 Nr. 429-500
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir *Balcia Insurance SE*, veikianti Lietuvoje per įsteigtą filialą (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka[1]

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo įvykį (įskilimus sienose) pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo. Įvertinus bylos duomenis nustatyta, kad per turto apžiūrą užfiksuoti apgadinimai nėra būdingi sniego kritimo nuo statinio stogo padaromai žalai, labiausiai tikėtina, kad jie atsirado aplinkybėmis, dėl kurių jis pripažįstamas nedraudžiamuoju, todėl draudiko sprendimas pripažinti įvykį nedraudžiamuoju laikytinas pagrįstu, o pareiškėjo reikalavimai yra atmestini.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Draudikas ir pareiškėjas sudarė savanorišką Gyventojų turto draudimo sutartį Nr. *(duomenys neskelbtini)*, kuria draudiko parengtų Gyventojų turto Visų rizikų draudimo taisyklių Nr. LT-007.02-02[2] (toliau – Taisyklės) pagrindu nuo 2025 m. rugsėjo 6 d. iki 2026 m. rugsėjo 5 d. buvo apdrausti pareiškėjo turtiniai interesai, susiję su gyvenamuoju *namu, esančiu (duomenys neskelbtini)* (toliau – Turto draudimo sutartis).

2026 m. vasario 23 d. pareiškėjas informavo draudiką apie įvykį: *„Po gausus snygio ant namo stogo buvo susikaupęs didelis sniego kiekis. Atšilus orui, sniegas pradėjo staiga kristi nuo stogo didelėmis masėmis. Kritimo metu jautėsi stiprios vibracijos visame name. Po šio įvykio pastebėjau horizontalius įtrūkimus vidinėse skirtingų patalpų sienose, kurių anksčiau nebuvo. Namas yra naujos statybos, tai pirma žiema. Įtrūkimai atsirado būtent po šio įvykio.“* Pareiškėjo pranešimo pagrindu draudikas pradėjo žalos administravimą.

2026 m. vasario 25 d. draudiko pasitelktos žalų administravimo bendrovės UAB „SMART CLAIMS“ atstovas apžiūrėjo gyvenamojo namo pažeidimus ir užfiksavo juos nuotraukose, taip pat parengė Turto apžiūros aktą (toliau – Apžiūros aktas), kuriame aprašyti apžiūros metu užfiksuoti apgadinimai – horizontalūs skilimai dviejų namo patalpų sienose.

2026 m. kovo 4 d. UAB „SMART CLAIMS“ parengė Nuostolio vertinimo ataskaitą *Nr. (duomenys neskelbtini)* (toliau – Ataskaita), kurioje daroma išvada, jog vidaus patalpų sienos apdailos defektų priežastis yra pastato konstrukcijų judėjimas ir (ar) sėdimas. Pasak Ataskaitos rengėjų, tai yra įprasti naujo statinio defektai, susiformuojantys pirmaisiais eksploatacijos metais, ir jie nėra atsiradę dėl staigaus ir netikėto įvykio. Be to, Ataskaitoje nurodyta, kad šalčiai neturi ryšio su defektais, nes trūkimai yra vidinėse sienose.

2026 m. kovo 5 d. draudikas informavo pareiškėją apie priimtą sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, nes, pagal Taisyklių 3 dalį, neatlyginami nuostoliai, susiję ar kilę dėl būsto sienų ar pamatų įtrūkimų, atsiradusių dėl žemės paviršiaus nusėdimo ar judėjimo, pamatų nusėdimo ar įgriuvimo, kitų būsto konstrukcijų judėjimo ar vibracijos.

Pareiškėjas su draudiko sprendimu nesutiko ir pateikė pretenziją, joje prašė pakartotinai įvertinti žalos byloje priimtą sprendimą, atlikti nepriklausomą vertinimą (įvertinant galimą konstrukcijų apkrovimą dėl susikaupusio sniego) ir pateikti motyvuotą atsakymą. Pareiškėjas

[1] Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamas aplinkybes, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

[2] Galioja nuo 2023 m. spalio 5 d.

nurodė, kad įtrūkimai atsirado staiga, nuo stogo nuslydus dideliam susikaupusio sniego kiekiui ir dėl to sudrebėjus namo konstrukcijoms. Jo teigimu, tai rodo staigų mechaninį poveikį, o ne ilgalaikį konstrukcijų ar pamatų judėjimą. Pareiškėjas taip pat teigė, kad Ataskaitoje nebuvo analizuota sniego apkrova ir galimas staigaus sniego nuslydimo dinaminis poveikis konstrukcijoms, o išvada dėl konstrukcijų judėjimo nebuvo pagrįsta skaičiavimais ar papildomais tyrimais. Pareiškėjo vertinimu, horizontalių įtrūkimų pobūdis taip pat savaime nepatvirtina pamatų sėdimo versijos.

Pareiškėjas savo iniciatyva taip pat kreipėsi į MB „Kretingos namų statyba“, ši 2026 m. kovo 9 d. parengė Statinio konstrukcijų būklės ir galimų įtrūkimų atsiradimo priežasčių techninį įvertinimą (toliau – Techninis įvertinimas), kuriame nurodyta, kad bendrovė, susipažinusi su pateiktais gyvenamojo namo dokumentais bei užsakovo pateikta informacija apie pastate atsiradusius sienų įtrūkimus, pateikia techninę nuomonę dėl galimų jų atsiradimo priežasčių. Techniniame įvertinime konstatuojama, kad nėra pakankamo pagrindo vienareikšmiškai teigti, kad sienų įtrūkimai atsirado dėl natūralaus ar ilgalaikio pamatų sėdimo, ir galima prielaida, kad įtrūkimai galėjo atsirasti dėl staigaus konstrukcijų apkrovos pasikeitimo ar dinaminio poveikio statinio konstrukcijoms. Techninį įvertinimą ir Antano Noreikos individualios įmonė „Gruntotyra“ inžinieriaus geologo 2018 m. spalio 26 d. parengtus geologinių tyrimų dokumentus (toliau – Geologiniai tyrimai) pareiškėjas pateikė draudikui.

UAB „SMART CLAIMS“, įvertinusi pareiškėjo pateiktą Techninį įvertinimą, parengė Ataskaitos papildymą (toliau – Papildyta ataskaita). Papildytoje ataskaitoje pažymėta, kad Techninis įvertinimas parengtas remiantis dokumentais ir pateikta informacija, neatlikus objekto apžiūros ar kitų tyrimų, o jame nurodyta galima staigaus konstrukcijų apkrovos pasikeitimo ar dinaminio poveikio versija yra prielaida. UAB „SMART CLAIMS“ nurodė, kad šiame įvertinime neanalizuota įtrūkimų vieta: jie susiformavo vidinėse nelaikančiosiose pertvarose, kurios nėra skirtos stogo apkrovoms perimti. Taip pat per apžiūrą nenustatyta stogo plokštumų ar laikančiųjų stogo konstrukcijų deformacijų bei kitų požymių, patvirtinančių kritinę sniego apkrovą. Atsižvelgdama į tai, kad namas yra naujos statybos, UAB „SMART CLAIMS“ laikėsi išvados, jog nustatyti įtrūkimai labiau sietini su pirmaisiais statinio eksploatacijos metais vykstančiu pagrindų ir konstrukcijų judėjimu, o pateikta medžiaga nepatvirtina priežastinio ryšio tarp vidinių pertvarų įtrūkimų ir sniego apkrovos.

2026 m. kovo 23 d. draudikas, atsakydamas į pareiškėjo skundą, nurodė, kad sprendimo nekeis, ir paaiškino galutinio sprendimo motyvus.

Kadangi su galutiniu draudiko sprendimu pareiškėjas nesutiko, per atstovę kreipėsi į Lietuvos banką su prašymu išnagrinėti su draudiku kilusį ginčą. Kreipimosi pagrindu buvo pradėta neteisminė ginčo sprendimo procedūra.

Ginčo reikalavimai

Pripažinti įvykį draudžiamuoju ir įpareigoti draudiką tinkamai įvertinti patirtą žalą bei išmokėti draudimo išmoką.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas nesutinka su draudiko sprendimu ir teigia, kad nuo stogo nuslydus dideliam susikaupusio sniego kiekiui buvo juntamas stiprus smūgis ir pastato konstrukcijų sudrebėjimas, o iškart po šio įvykio skirtingų patalpų sienose, apie 128 cm aukštyje, atsirado iki tol nefiksuoti įtrūkimai. Pareiškėjo nuomone, įtrūkimai atsirado dėl staigaus ir nenumatyto išorinio poveikio, o ne dėl ilgalaikio konstrukcijų judėjimo ar pamatų sėdimo. Anot pareiškėjo, gyvenamojo namo vietoje buvo atlikti geologiniai tyrimai, pamatai iki įvykio buvo stabilūs, o draudiko išvados tėra grindžiamos prielaidomis, neatlikus papildomos objekto apžiūros ar instrumentinių tyrimų bei neįrodžius kitokios įvykio versijos.

Nors draudikas neneigia to, kad gruntas buvo tinkamas statybai ir statant namą buvo parinkti tinkami projektiniai sprendiniai, tačiau laikosi pozicijos, kad nustatyti įtrūkimai pagal jų vietą ir pobūdį nėra būdingi pažeidimams, atsirandantiems dėl staigaus išorinio poveikio ar kritinės sniego apkrovos. Pasak draudiko, įtrūkimai užfiksuoti vidinėse pertvarose, kurios nėra laikančiosios konstrukcijos ir neperima stogo apkrovų, o apžiūros metu nenustatyta stogo plokštumų ar laikančiųjų stogo konstrukcijų deformacijų, kurių būtų galima tikėtis esant perteklinei sniego apkrovai. Draudiko vertinimu, pažeidimai labiau sietini su naujo pastato konstrukcijų judėjimu ir (ar) sėdimu pirmaisiais jo eksploatacijos metais. Draudiko teigimu, nors Techniniame įvertinime yra nurodyta galima staigaus poveikio versija, tačiau ji nepagrįsta objekto apžiūra, tyrimais ar skaičiavimais, todėl, draudiko vertinimu, nepatvirtina priežastinio ryšio tarp sniego nuslydimo ir nustatytų įtrūkimų.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau – Ginčų nagrinėjimo taisyklės) 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42^1 straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko priežiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Siekiant išspręsti tarp pareiškėjo ir draudiko kilusį ginčą, Lietuvos banko vertinimu, būtina nustatyti, ***ar draudikui kyla pareiga pripažinti sienų įtrūkimus sukėlusį įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką.***

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Turto draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose[3]. Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių sąrašai ir kitos draudimo sutarties sąlygos. Šių sąlygų visuma nustato draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį ir leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį.[4][5]

Draudžiamasis įvykis – draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškinys, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką[6]. Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, todėl, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos išmokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamojo įvykio atveju[7]. Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamojo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką[8]. Nedraudžiamieji įvykiai pašalina draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką *ab initio* (lot. nuo pradžių)[9].

Šalių sudarytai turto draudimo sutarčiai taikytinų Taisyklių 2 skyriuje nustatyta, kad draudimo išmoką draudikas mokės, jei būstui ar kilnojamam turtui buvo padaryta žala dėl

---

[3] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015.

[4] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

[5] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

[6] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

[7] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3- 32/2009.

[8] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

[9] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gegužės 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2016.

staigaus ir nenumatyto išorinio įvykio (įskaitant vagystę ar plėšimą). Taip pat nurodyta, kad visi įvykiai, kurie nėra nurodyti kaip nedraudžiamieji, yra draudžiami.

Taisyklių 3 skyriuje pateiktas nedraudžiamųjų įvykių sąrašas, t. y. atvejai, kai draudimo išmoka pagal Taisykles nebus mokama. Šiame Taisyklių skyriuje nurodytų sąlygų pagrindu draudikas neįsipareigojo mokėti draudimo išmokų, pavyzdžiui, jeigu nuostoliai susiję su remonto darbais, kuriems pagal teisės aktus reikalingas statybos leidimas, yra susiję su įprasta technine priežiūra, remontu, valymu, įprastine ar neeiline statinio įrangos, įskaitant jos dalis, priežiūra ir susidėvėjusių dalių keitimu, atsiradę dėl numatomo potvynio, taip pat kilę dėl būsto sienų ar pamatų įtrūkimų, atsiradusių dėl žemės paviršiaus nusėdimo ar judėjimo ir įtrūkimų, pamatų nusėdimo ar įgriuvimo, kitų būsto konstrukcijų judėjimo ar vibracijos ir kt.

Draudikas nagrinėjamu atveju remiasi paskutiniuoju iš pirmiau nurodytų pagrindų ir teigia, kad per apžiūrą užfiksuoti sienų skilimai, labiausiai tikėtina, yra susiję būtent su konstrukcijų judėjimu, o ne su nuo stogo nuslydusio sniego sukeltu poveikiu. Pareiškėjas, savo ruožtu, su tokia pozicija nesutinka ir teigia, kad įtrūkimai sienose atsirado dėl nuo stogo staiga nuslydusio sniego, be to, tuo metu buvo juntamas stiprus smūgis ir vibracija visame pastate, o įtrūkimai pastebėti iš karto po šio įvykio.

Siekdamos pagrįsti savo poziciją, šalys pateikė techninio pobūdžio išvadas, draudikas – Ataskaitą ir Papildytą ataskaitą, o pareiškėjas – Techninį įvertinimą. Nė vienam iš šių dokumentų savaime neteiktina didesnė įrodomoji reikšmė, todėl jie vertintini kartu su kitais bylos duomenimis, atsižvelgiant į jų rengimo tikslą, atlikto tyrimo apimtį, naudotus duomenis, išvadų nuoseklumą ir pagrįstumą, taip pat ryšį su kitais bylos duomenimis.

Pareiškėjo pateiktame Techniniame įvertinime nurodyta, kad jo rengėjai susipažino su gyvenamojo namo projektine dokumentacija, Geologiniais tyrimais ir pareiškėjo pateikta informacija apie įtrūkimų atsiradimo aplinkybes. Minėto dokumento rengėjai pažymėjo, kad sklypo gruntas buvo tinkamas statybai, o pagal projektinę dokumentaciją pasirinkti konstrukciniai sprendiniai yra įprasti individualių gyvenamųjų namų statyboje. Techniniame įvertinime taip pat nurodyta, kad įtrūkimai yra horizontalūs, lokalizuoti mūro siūlėse, maždaug 128 cm aukštyje nuo grindų paviršiaus ir tęsiasi per kelias sienas skirtingose patalpose. Įvertinimo rengėjai nurodė, kad nėra pakankamo pagrindo vienareikšmiškai teigti, jog įtrūkimai atsirado dėl natūralaus ar ilgalaikio pamatų sėdimo, ir pateikė prielaidą, kad įtrūkimai galėjo atsirasti dėl staigaus konstrukcijų apkrovos pasikeitimo ar dinaminio poveikio statinio konstrukcijoms.

Draudiko partnerio (žalų administravimo bendrovės) Ataskaitoje pateikiamos apgadinimų nuotraukos, pastato planas su pažymėta apgadinimų vieta. Joje nurodoma, kad sienų įtrūkimai buvo užfiksuoti dviejų patalpų pertvarinėse sienose, vienoje linijoje, o tai, ataskaitos rengėjų vertinimu, rodo vidinių sienų sėdimą. Pasak Papildytos ataskaitos rengėjų, viena iš dažniausiai pasitaikančių apibūdinto pobūdžio horizontalių sienų apdailos įtrūkimų priežasčių yra laikančiųjų konstrukcijų ir pagrindų judėjimas. Ataskaitoje nurodyta, kad namas pastatytas 2025 m. ir jo eksploatacijos laikas yra iki vienų metų, o pastato laikančiosios konstrukcijos pirmaisiais metais natūraliai juda dėl įvairių priežasčių, įskaitant pagrindų stabilizavimąsi ir susispaudimą. Taip pat pažymėta, kad gelžbetoninės perdangos, pamatai ir sąramos džiūdamos traukiasi, o mūras – nežymiai, todėl sienose atsiranda įtempimų ir formuojasi įtrūkimai. Ataskaitos rengėjų teigimu, prie tokių įtrūkimų prisideda ir dėl įprastos eksploatacijos ar papildomo konstrukcijų apkrovimo atsirandančios dinaminės apkrovos.

Papildytoje ataskaitoje, kurioje pakartojama Ataskaitoje nurodyta informacija ir pateikiami papildomi paaiškinimai, teigiama, kad jos rengėjai neginčija to, kad namo projektiniai sprendimai yra tinkami, taip pat neteigia, kad ties pastatu esantis gruntas yra netinkamas namo statybai. Įvertinę pareiškėjo iniciatyva parengtą Techninį įvertinimą, UAB „SMART CLAIMS“ specialistai nurodė, kad joje tėra apibūdinami defektai (įtrūkimai) ir konstatuojamas priežastinis ryšys su sniego apkrova, tačiau nėra analizuojama įtrūkimų lokacija, t. y. tai, kad jie yra susiformavę vidinėse sienose. Pasak Papildytos ataskaitos rengėjų, jeigu trūkimai būtų sukelti sniego slėgio, tai pirmiausia būtų apkrautos laikančiosios sienos, nes vidinės pertvaros nėra „nešančiosios“ ir nėra skirtos stogo apkrovoms perimti. Be to, joje akcentuojama, kad apžiūros metu stogo plokštumų ar laikančiųjų stogo konstrukcijų deformacijų nebuvo nustatyta.

Apibendrindami turimą informaciją, Papildytos ataskaitos rengėjai nurodė, kad naujos statybos namo pirmaisiais eksploatacijos metais galėjo vykti pagrindų susispaudimas, sukeliantis sienų įtempimus ir įtrūkimus, ir gyvenamojo namo vidinių pertvarų įtrūkimai neturi priežastinio ryšio su sniego apkrova. Rengėjų teigimu, pareiškėjo pateiktas Techninis įvertinimas tokio priežastinio ryšio taip pat nepatvirtina.

Nors nė vienam iš šalių pateiktų techninio pobūdžio dokumentų savaime neteiktina didesnė įrodomoji reikšmė, įvertinus jų rengimo aplinkybes, tyrimo apimtį, naudotus duomenis ir

išvadų ryšį su tyrimo duomenimis, UAB „SMART CLAIMS“ parengta Ataskaita ir Papildyta ataskaita nagrinėjamu atveju laikytinos patikimesnėmis už pareiškėjo pateiktą Techninį įvertinimą. Šios bendrovės atstovas faktiškai apžiūrėjo gyvenamąjį namą, per apžiūrą užfiksavo pažeidimus nuotraukose, pažymėjo jų vietą pastato plane, taip pat įvertino stogo ir jo laikančiųjų konstrukcijų būklę. Byloje taip pat pateikti duomenys, kad Ataskaitą ir Papildytą ataskaitą parengė atestuoti statybos inžinieriai. Techniniame įvertinime nurodyta, kad jis parengtas susipažinus su pareiškėjo pateiktais dokumentais ir informacija bei atlikus vizualinę apžiūrą, tačiau jame nedetalizuota tokios apžiūros apimtis, jos metu nustatytos aplinkybės ar taikyti tyrimo metodai. Taip pat nepateikta duomenų apie Techninį įvertinimą parengusių asmenų kvalifikaciją.

Svarbu ir tai, kad Techniniame įvertinime nepadaryta išvada, kad nustatytus įtrūkimus sukėlė būtent nuo stogo nuslydęs sniegas. Jame iš esmės apsiribojama bendro pobūdžio teiginiu, kad nėra pakankamo pagrindo įtrūkimus vienareikšmiškai sieti su ilgalaikiu pamatų sėdimu, ir pateikiama prielaida, kad jie galėjo atsirasti dėl staigaus konstrukcijų apkrovos pasikeitimo ar dinaminio poveikio. Tačiau jame taip pat nepaaiškinta, kaip nuo stogo už išorinių laikančiųjų pastato sienų nuslydusio sniego sukeltas poveikis galėjo būti perduotas į pastato viduje esančias nelaikančiąsias pertvaras ir lemti būtent jose susidariusius horizontalius įtrūkimus. Techniniame įvertinime nepateikta duomenų, kurie leistų šią versiją vertinti kaip labiau tikėtiną už UAB „SMART CLAIMS“ nurodytą konstrukcijų ir (ar) pagrindų judėjimo versiją.

Lietuvos banko vertinimu, vien tai, kad įtrūkimai buvo pastebėti po, kaip teigė pareiškėjas, sniego nuslydimo nuo gyvenamojo namo stogo, savaime nepatvirtina priežastinio ryšio tarp šių aplinkybių ir nustatytų defektų. Priešingai, byloje nustatyta, kad nežymūs horizontalūs įtrūkimai susiformavo vidinėse pertvarinėse sienose, vienoje linijoje per dvi patalpas, o per apžiūrą nenustatyta stogo plokštumų ar laikančiųjų stogo konstrukcijų deformacijų. Šios aplinkybės savaime neleidžia absoliučiai atmesti pareiškėjo nurodomos versijos, tačiau, nesant ją patvirtinančių objektyvių duomenų, nėra pagrindo jos vertinti kaip labiau tikėtinos už UAB „SMART CLAIMS“ nurodytą konstrukcijų ir (ar) pagrindų judėjimo versiją.

Be to, byloje nėra duomenų, kad nuo stogo nuslinkęs sniegas būtų tiesiogiai paveikęs pastato konstrukcijas ar kad jo kritimo sukeltas sukrėtimas būtų paveikęs stogą ir laikančiąsias sienas, o dėl to – vidines pertvaras. Vien pareiškėjo nurodyta aplinkybė, kad sniegui nuslydus buvo juntama vibracija, taip pat neleidžia spręsti, kad ji buvo tokio masto, jog galėjo sukelti horizontalius įtrūkimus pastato vidinėse pertvarose.

Taigi, vadovaudamasis tikėtinumo taisykle, Lietuvos bankas daro išvadą, kad labiau tikėtina, jog nustatyti vidaus pertvarų įtrūkimai yra susiję su pastato konstrukcijų ir (ar) pagrindų judėjimu, o ne su nuo stogo nuslydusio sniego sukeltu staigiu poveikiu. [10] Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad draudikas, remdamasis Taisyklių 3 skyriaus nuostatomis, pagrįstai atsisakė pripažinti įvykį draudžiamuoju.

Vis dėlto pažymėtina, kad, pareiškėjui vėliau pateikus objektyvius duomenis, pavyzdžiui, specialistų išvadą ar kitus ekspertinio pobūdžio duomenis, kurie pagrįstų kitą nustatytų pažeidimų atsiradimo priežastį, draudikas turėtų juos objektyviai įvertinti ir imtis atitinkamų veiksmų.

Išvada

Vadovaujantis Lietuvos bankui pateiktų duomenų visuma, pareiškėjo reikalavimai pripažinti įvykį draudžiamuoju, įvertinti žalą ir išmokėti draudimo išmoką yra nepagrįsti ir atmestini.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį[11].

[10] Civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema spręstina remiantis vadinamąja tikėtinumo taisykle (tikimybių pusiausvyros principu). Kasacinio teismo jurisprudencijoje ne kartą pažymėta, kad įrodinėjimas civiliniame procese turi savo specifiką, – nenustatyta, kad išvadą apie tam tikrų faktų buvimą galima daryti tik tada, kai dėl jų egzistavimo absoliučiai nėra abejonių; išvadą apie faktų buvimą civiliniame procese galima daryti ir tada, kai tam tikros abejonės dėl fakto buvimo išlieka, tačiau byloje esančių įrodymų visuma leidžia manyti esant labiau tikėtina atitinkamą faktą buvus, nei jo nebuvus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-101/2009).

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius Arūnas Raišutis

[11] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.